

Sammanfattning

En anställd vid ett måleriföretag skulle följa med på en av arbetsgivaren organiserad resa till Dominikanska republiken, där det skulle förekomma viss utbildning. I samband med ett byte av flygplan i Nederländerna blev arbetstagaren avvisad av flygbolaget så att han inte kunde följa med på den fortsatta resan till Dominikanska republiken. Arbetstagaren återvände därefter till Sverige. Han blev med hänvisning till händelsen uppsagd av arbetsgivaren. Fråga om det har förelegat saklig grund för uppsägningen. Arbetsdomstolen har besvarat den frågan nekande, men har med hänvisning till omständigheterna avslagit ett yrkande om allmänt skadestånd på grund av uppsägningen.

ARBETSDOMSTOLENDOM
2009-09-16
StockholmDom nr 67/09
Mål nr A 121/08**KÄRANDE**

Facket för Service och Kommunikation, SEKO, Box 1105,
111 81 Stockholm

Ombud: förbundsjuristen Agneta Bern, LO-TCO Rättsskydd AB, Box 1155,
111 81 Stockholm

SVARANDE

1. Almega Tjänsteförbunden, Box 55545, 102 04 Stockholm

2. Rallarmålarna AB, 556634-0203, Box 277, 574 23 Vetlanda

Ombud för båda: arbetsrättsjuristen Antje Dederling, Almega AB,
Box 55545, 102 04 STOCKHOLM

SAKEN

ogiltigförklaring av uppsägning, m.m.

Mellan Almega Tjänsteförbunden och Facket för Service och Kommunikation, SEKO, gäller varandra i allmänhet avlösande kollektivavtal.

Rallarmålarna AB är genom medlemskap i Almega Tjänsteförbunden bundet av kollektivavtalet. Bolaget bedriver verksamhet med rostskyddsmålning och elarbeten på järnvägsanläggningar.

E.S., som är medlem i SEKO, har varit tillsvidareanställd hos bolaget sedan år 2003. Den 16 februari 2008 skulle E.S. resa med flyg till Dominikanska republiken för att delta i en av bolaget anordnad obligatorisk kurs. Han kom dock inte med på flygplanet på grund av att han blev avvisad vid gaten. Händelsen ledde till att E.S. den 18 mars 2008 blev uppsagd från anställningen.

Med anledning av uppsägningen har det uppkommit tvist mellan parterna. De har förhandlat i tvisten utan att kunna enas.

SEKO har väckt talan i Arbetsdomstolen mot arbetsgivarparterna och har därvid yrkat att domstolen ska

1. förklara uppsägningen av E.S. ogiltig, samt
2. förplikta bolaget att till E.S. utge allmänt skadestånd med 120 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämningen, den 11 juni 2008, till dess betalning sker.

Arbetsgivarparterna har bestritt käromålet. Inte något belopp har vitsordats såsom skäligt i och för sig.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Till utveckling av talan har parterna anfört i huvudsak följande.

SEKO

E.S. anställdes år 1999 i verksamheten, som då bedrevs av Banverket. Hans anställning övergick till bolaget när detta år 2003 övertog verksamheten. E.S. har tidigare inte fått några anmärkningar i sitt arbete och han har varit en av dem som arbetat mest övertid. Tvisten gäller två skilda händelser som arbetsgivarparterna har åberopat som grund för att uppsägningen har varit sakligt grundad.

Händelsen i februari 2008

Den händelse som utlöste uppsägningen är följande. I februari 2008 skulle bolaget ha en konferens i Dominikanska republiken. Konferensen bestod i både utbildning och ren ledighet. Det var inte obligatoriskt att delta i resan. De anställda, inklusive E.S., skulle åka till konferensen via Amsterdams internationella flygplats Schiphol. Planet från Schiphol skulle avgå på förmiddagen den 16 februari 2008. Planet var emellertid försenat och det blev två-tre timmars väntetid på flygplatsen. E.S. var på flygplatsen tillsammans med två andra anställda. De åt mat och drack tre öl var på flygplatsen. Varken E.S. eller någon av de andra var berusad.

När E.S. skulle passera gaten blev han avvisad och fick inte komma med planet. Han fick inte veta anledningen till detta. När E.S. hade stått i kön till säkerhetskontrollen stod det en flygvärdinna bakom honom. E.S. hade då skämtsamt frågat en av sina arbetskamrater om denne hade en bomb i bagaget. Skojet om bomben kan ha varit anledningen till att E.S. kontrollerades extra noga. En av E.S:s arbetskamrater ifrågasatte avvisningen, men måste sedan gå vidare in till flygplanet. E.S. var förvirrad och kände sig strandsatt. Han försökte därefter boka om sin biljett till en annan avgång. Han fick dock reda på att det inte fanns någon avgång förrän onsdagen den 20 februari 2008, dvs. fyra dagar senare. Den utbildning som skulle ha hållits vid konferensen skulle avslutas på torsdagen den 21 februari, varför E.S. valde att i stället åka tillbaka till Sverige via Köpenhamn på kvällen den 16 februari 2008. Han tyckte inte att det kändes rätt att komma till konferensen när utbildningen för hans del skulle vara avslutad och endast ren semester återstod av resan. Han utgick vidare från att de arbetskamrater som visste att han hade blivit avvisad skulle informera bolaget om vad som hade hänt. Det var det som var skälet till att han inte kontaktade bolaget genast i samband med avvisningen. Hans situation försvårades av att handbagaget med hans mobiltelefon och kontanter blev stulet någon timme efter avvisningen.

Även tre andra anställda hos bolaget blev avvisade vid incheckningen på grund av att de angavs vara för berusade. E.S. var dock inte i sällskap med dem. De andra tre arbetstagarna fick veta att de var ombokade till ett flygplan som skulle avgå två dagar senare, dvs. den 18 februari 2008. E.S.

nåddes inte av någon information om att även han var ombokad till denna resa.

Tisdagen den 19 februari 2008 ringde E.S. till bolagets verkställande direktör M.G., som var kvar i Sverige. M.G. ifrågasatte inte vid detta telefonsamtal E.S:s beteende utan sade endast att det var tråkigt att E.S. inte hade kommit med flygplanet.

När E.S. började arbeta den 3 mars 2008 blev han uppsagd enbart på grund av denna händelse.

Händelsen orsakades av olyckliga omständigheter. Det är under alla omständigheter fråga om en engångsföreteelse. Konferensen var inte obligatorisk och det var inte alla arbetstagare som skulle följa med. Hälften av resan var semester. Det måste beaktas att E.S. i övrigt är en duktig yrkesman. Han har på egen bekostnad sett till att han erhållit den utbildning som de övriga anställda fick vid utbildningen i Dominikanska republiken. E.S. tog själv kontakt med den handledare som höll utbildningen där. Han har hela tiden haft de utbildningar som krävs för att vara behörig och har arbetat hela tiden sedan uppsägningen gjordes i mars 2008.

Frånvaron från arbetet i december och januari 2008/2009

Under hösten 2008 arbetade han ensam på Botniabanan på ett entreprenaduppdrag som bolaget utförde för Skanskas räkning. Han har bl.a. haft till uppgift att se till att arbete inte utförs när det kan komma ett tåg. Att E.S. haft detta arbete visar att bolaget haft förtroende för honom.

Bolaget har i Arbetsdomstolen gjort gällande att E.S. har avvikit från arbetet ytterligare en gång genom att han reste utomlands över jul och nyårshelgerna 2008/2009. E.S. hade dock inför resan talat med M.G. om detta och han uppfattade det som att han hade fått semester beviljad för resan.

Bolaget har alltid ett jul- och nyårsuppehåll, då verksamheten ligger nere och alla måste ta semester. E.S. brukar ta någon extra vecka semester tiden kring jul och åka utomlands.

Bolagets rutiner för semesterhantering är mycket informella. Bolaget har tre delägare som har olika funktioner inom bolaget, nämligen verkställande direktören och kontorschefen M.G., affärschefen H.S. och produktionschefen B.B. H.S. har beslutat om sommarsemestrarna, men i fråga om andra semesterperioder har rutinerna varit flexibla. E.S. brukade aldrig tala med H.S. om semester eftersom han vanligtvis inte tog ut semester under sommaren utan endast under andra tider. Det brukade inte lämnas något skriftligt besked om beviljad semester. Ibland har den anställde fått ringa själv och fråga om ansökt semester har beviljats. Ofta har det gått till så att arbetsledaren på det kundföretag där den anställde arbetat har tillfrågats, och om arbetsledaren inte har haft några invändningar har den anställde kunnat ringa vem som helst av bolagets delägare. Denne brukade lita på att kundföretaget inte hade någon invändning och det har då lämnats ett muntligt besked om ledigheten.

Vid den aktuella tidpunkten arbetade E.S. som nämnts vid Botniabanan för Skanska. Skanska hade ett juluppehåll fr.o.m. den 13 december 2008 till den 11 januari 2009, och under denna tid fanns det inte något arbete att utföra. E.S. frågade först J.N., arbetsledaren på Skanska, om han kunde ta semester mellan den 5 december 2008 och den 11 januari 2009. Denne hade inga invändningar. E.S. ringde därefter till M.G. för att efterhöra om bolaget hade några synpunkter på att han tog ut ledighet redan från början av december. Han talade även med M.G. när han väl hade bokat resan. M.G. sade då åt honom att han skulle kontakta B.B. för att boka av den kurs i s.k. heta arbeten som skulle hållas den 18 december 2008. M.G. avbokade därefter E.S:s resa tillbaka till Örnsköldsvik den 7 december 2008 eftersom denne på grund av semestern inte skulle åka upp till Botniabanan för att arbeta. M.G. beställde i stället en resa upp till Umeå den 7 januari 2009 då E.S. skulle börja arbeta igen vid Botniabanan. Av en bokningsbekräftelse framgår att denna bokningsändring gjordes den 5 december 2008. Det är bolaget som har gjort ändringen av bokningen. Bokning av biljetter är en administrativ åtgärd som E.S. aldrig själv har vidtagit och som han inte har någon befogenhet att göra. Den resebyrå som sköter bokningar av resor är också av den uppfattningen att E.S. inte har behörighet att boka resebiljetter för bolagets räkning.

Efter trettonhelgen talade E.S. med både B.B. och M.G. Ingen av dessa påtalade att han skulle ha haft semester utan att ha fått denna beviljad. Det var först genom en inläga av arbetsgivarparterna till Arbetsdomstolen som han fick kännedom om bolagets uppfattning om att han hade varit olovligt frånvarande från arbetet.

Kursen den 18 december 2008 i heta arbeten var obligatorisk, och det krävdes deltagande i denna kurs för att få arbeta med vissa arbetsuppgifter i bolagets verksamhet. E.S. har dock inte arbetat med sådant som innebär att han har varit i behov av denna behörighet. För övrigt kan nämnas att det fanns andra anställda vid bolaget som var lediga vid samma tidpunkt och som alltså inte genomgick kursen.

Sammanfattande synpunkter

Att E.S. inte kom att resa till Dominikanska republiken berodde på olyckliga omständigheter. Även om han hade druckit öl var han inte så påverkad av alkohol att detta kan ha varit skälet för avvisningen. Skälet kan ha varit hans i och för sig omdömeslösa, skämtsamma fråga om arbetskamraten hade en bomb i väskan. När han sedan blev avvisad fick han inte klart för sig att han blivit ombokad till en senare resa. Det som inträffade har under alla omständigheter varit en engångsföreteelse. E.S. har under sin anställning i övrigt visat sig som en duktig yrkesman.

Det bestrids att E.S. har varit olovligt frånvarande i december och januari 2008/2009. Han fick i varje fall uppfattningen vid samtalet med M.G. att han kunde ta semester under den angivna tiden. Det kan framhållas att han knappast skulle ha gjort sig skyldig till olovlig frånvaro när han redan blivit

uppsagd och huvudförhandling i uppsägningstvisten var planerad att äga rum endast några veckor senare.

Arbetsgivarparterna

Rallarmålarna AB:s verksamhet består i rostskyddsmålning och elarbeten på järnvägsanläggningar i Norden. Då arbetstagarna vistas på järnvägen och arbetet innefattar elektriska installationer måste samtliga arbetstagare årligen genomgå el- och trafiksäkerhetsutbildning som bolaget anordnar. Om en arbetstagare av någon anledning inte kan delta i utbildningen upphör behörigheten att utföra arbete på järnvägen. De årliga kurserna läggs ofta utomlands och under lågsäsong. Bolaget kontrakterar för dessa tillfällen en konsult för den del av utbildningen som avser trafiksäkerhet. Utbildning i elsäkerhet brukar ges av en anställd inom bolaget.

Händelserna i februari 2008

Det är riktigt att bolaget i februari 2008 anordnade sin årliga utbildning i Dominikanska republiken. Kostnaden för utbildningen uppgick till omkring 20 000 kr för varje anställd. E.S. reste från Köpenhamn lördagen den 16 februari 2008 kl. 6.00, med byte på flygplatsen Schiphol i Amsterdam. Klockan 10.00 avgick flygplanet från Schiphol till Dominikanska republiken. Vid incheckningen på Schiphol blev emellertid E.S. avvisad av flygbolaget eftersom han var mycket berusad. Det framgår av en skrivelse som flygbolagspersonalen skrev med anledning av avvisningen att E.S. och tre andra personer blev avvisade. Flygbolaget gjorde därvid en ombokning av E.S:s biljett till att i stället gälla en resa den 18 februari 2008. Trots detta kom E.S. inte till utbildningen i Dominikanska republiken. Verkställande direktören M.G., som var kvar i Sverige och inte deltog i utbildningen, fick veta av en annan av delägarna att E.S. inte hade dykt upp på utbildningen. Han försökte då utan resultat att få kontakt med E.S. Först vid lunchtid den 19 februari kontaktade E.S. M.G. Han sade då att han befann sig i Malmö och att han inte tänkte delta i utbildningen i Dominikanska republiken. M.G. frågade varför E.S. inte hade hört av sig tidigare och sade att E.S. måste ta sig till utbildningen. E.S. valde dock att inte göra detta. Utbildningen var huvudsakligen förlagd till den första veckan. Det fanns dock möjligheter att ta igen missad utbildning under den andra veckan. De tre andra arbetstagare som hade blivit avvisade förstod att de var ombokade till den 18 februari och de kom till kursen då.

Det hade ålegat E.S. att genast informera bolaget om att han hade blivit avvisad vid incheckningen och att han inte kunde delta i utbildningen från första dagen. E.S. väntade ända till den 19 februari med att höra av sig. Detta innebär att han riskerade att mista sin behörighet att utföra arbete för bolagets räkning. Delägaren i bolaget H.S. åkte dock till Halmstad en dag och utbildade E.S. i elsäkerhet.

Frånvaron från arbetet i december och januari 2008/2009

Det är riktigt att E.S. under hösten 2008 utförde arbete hos Skanska på

Botniabanan. Anledningen till att han fick arbeta på Botniabanan var att det inte fanns någon annan vid bolaget att skicka till detta arbete. Det var alltså inte fråga om att han sändes dit därför att bolaget kände ett särskilt stort förtroende för honom.

Måndagen den 8 december 2008 ringde E.S. till M.G. och berättade att han ville åka bort under julhelgen. M.G. sade då till E.S. att kontakta H.S. om beviljandet av semester eftersom det var han som skötte personalplaneringen. Samtliga anställda vid bolaget hade blivit informerade om att de skulle vara lediga under tiden den 20 december 2008 – den 11 januari 2009.

E.S. hörde aldrig av sig till H.S. Däremot blev delägaren i bolaget B.B. den 9 december 2008 uppringd av E.S., som uppgav att han befann sig på flygplatsen och att han om en timme skulle vara på väg till Thailand. Han sade inget om när han skulle komma tillbaka från sin resa. Den 18 december 2008 hade Rallarmålarna AB en obligatorisk utbildning avseende s.k. heta arbeten. Kallelse till denna utbildning hade gått ut till bl.a. E.S. Han inställde sig dock inte till utbildningen. E.S. försatte sig således genom denna resa ännu en gång i en situation som innebar en risk för att han inte skulle kunna bibehålla sin behörighet och kunna utföra samtliga sina arbetsuppgifter hos bolaget.

Sammanfattande synpunkter

Vid händelsen på Schiphol var E.S. berusad och blev avvisad från flygningen. Trots den ombokning av resan som gjordes åkte han hem i stället för att senare fortsätta resan till Dominikanska republiken. Han avvek därmed olovligt från arbetet. E.S:s uppträdande i december 2008 ligger helt i linje med det som redan hade inträffat. Hans resa till Thailand trots att ledighet inte hade beviljats för den 18 december 2008 innebar att han återigen var olovligt frånvarande från arbetet och att han gick miste om obligatorisk utbildning den 18 december 2008. Det har mot denna bakgrund förelegat saklig grund för uppsägningen av E.S.

Domskäl

Bakgrunden till tvisten är att E.S. sades upp från sin anställning sedan han den 16 februari 2008 inte tilläts av flygbolaget att följa med på en resa till Dominikanska republiken, där bolaget hade anordnat viss vidareutbildning för sin personal.

I den tvist som uppkommit med anledning av uppsägningen har arbetsgivarparterna även gjort gällande att E.S. har varit olovligt frånvarande i samband med julhelgen 2008.

Utredningen i målet

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Vid denna har på förbundets begäran hållits förhör under sanningsförsäkran med E.S. samt vittnesförhör med arbetstagarna vid bolaget J.H. och P.H. På bolagets begäran har hållits

förhör under sanningsförsäkran med bolagets delägare, nämligen verkställande direktören M.G., produktionschefen B.B. och affärschefen H.S. Parterna har också åberopat skriftlig bevisning.

Händelsen i samband med flygresan i februari 2008

Följande är ostridigt i målet. I februari 2008 anordnade Rallarmålarna AB sin årliga utbildning och förlade denna i Dominikanska republiken. De anställda, däribland E.S., skulle resa dit den 16 februari 2008 via Köpenhamn, med byte på flygplatsen Schiphol i Amsterdam. På Schiphol uppkom det ett par timmars väntetid till dess att flygplanet till Dominikanska republiken skulle avgå. Bl.a. E.S. drack därvid tre öl. Vid gaten blev E.S. avvisad av flygbolagspersonal och fick inte följa med flygplanet. Tre andra av bolagets anställda, som inte var i sällskap med E.S., blev också avvisade vid gaten. Samtliga blev ombokade till en flygning till Dominikanska republiken den 18 februari 2008. De tre andra arbetstagarna reste vidare den dagen. E.S. fick inte vetskap om ombokningen och reste tillbaka till Sverige. Han kontaktade bolaget först den 19 februari 2008, då han ringde till M.G.

Arbetsgivarparterna har som skriftlig bevisning åberopat ett mejl med vidarebefordrade uppgifter från flygbolaget om händelsen på flygplatsen. Av uppgifterna framgår i huvudsak att fyra namngivna personer, däribland E.S., avvisats från gaten, samt att de var "very drunk" och "very irritating". Utredningen i övrigt om vad som inträffade består av de uppgifter som inför domstolen lämnats av E.S., J.H. och P.H.

E.S. har inför domstolen berättat bl.a. följande. På Schiphol fick de vänta ett par timmar till dess att flygplanet till Dominikanska republiken skulle avgå. Han och två arbetskamrater, bl.a. P.H., gick till en restaurang och åt mat och tog varsin öl. Efter detta gick de vidare och tog två öl till. E.S. var glad och uppsluppen, men inte berusad. Vid gaten skojade han med J.H. och sade att det var tur att denne inte hade någon bomb i väskan. När E.S. kom fram till säkerhetskontrollen fick han besked om att han inte fick följa med på flygplansresan. J.H. försökte ingripa och frågade varför E.S. inte fick följa med, men gav sedan upp och gick på planet. E.S. visste inte hur han skulle bete sig med anledning av avvisningen. Han kände att det inte var någon idé att argumentera med flygbolagspersonalen. Han försökte i stället att boka om biljetten och fick då beskedet att den tidigaste lediga avgången var den 20 februari 2008. Eftersom kursen skulle sluta den 21 februari 2008 kände han att det inte var någon idé att fortsätta resan. Han tyckte att det kändes dumt att åka till en kurs som i princip redan skulle vara slut. Han förstår numera att han borde ha kontaktat bolaget och informerat om det inträffade, men han var vid tillfället säker på att informationen om att han hade blivit avvisad hade kommit fram till de chefer som fanns med på resan. Han ringde till M.G. på det svenska kontoret den 19 februari 2008 och berättade om det inträffade. M.G. gav honom inte några instruktioner om åtgärder han skulle vidta med anledning av det inträffade. E.S. var på flygplatsen inte tillsammans med de tre andra arbetstagare hos bolaget som också blev avvisade. Det var först efter det att han hade lämnat flygplatsen som han fick veta att även de hade blivit avvisade.

P.H. har bekräftat E.S:s uppgifter om hur mycket öl de hade druckit och har uppgett att de var lite salongsberusade men inte mer. J.H. har uppgett att han inte hade druckit öl med de andra men var närvarande när E.S. skämtade vid säkerhetskontrollen. Han har också uppgett att det märktes att E.S. hade druckit, men att denne inte var högljudd eller uppträdde iögonfallande.

Mot bakgrund av det anförda kan konstateras att utredningen i målet om E.S:s uppträdande på flygplatsen inte är entydig. Innebörden i det skriftliga beskedet från flygbolaget är visserligen klar, men det finns anledning att bedöma uppgifterna i det kortfattade meddelandet med försiktighet. P.H:s och J.H:s uppgifter om E.S:s uppträdande vid gaten har framstått som trovärdiga, och det kan inte uteslutas att flygbolagets meddelande främst avser de andra tre resenärerna. Det råder å andra sidan ingen tvekan om att E.S. själv försatte sig i den situation som gjorde att han blev avvisad. Han hade otvivelaktigt druckit så mycket att det märktes, och han skämtade vid säkerhetskontrollen på ett omdömeslöst sätt. Till detta kommer att han underlät att omedelbart kontakta bolaget när han avvisats. Man kan kanske ha förståelse för att E.S. utgick från att bolagets företrädare i flygplanet fick vetskap om vad som hade hänt, men han hade givetvis ändå bort kontakta bolagets kontor i Sverige för att rådgöra om saken. Omständigheterna är sammantagna sådana att E.S. förtjänar allvarlig kritik. Till dessa händelsers betydelse vid ställningstagandet till uppsägningsfrågan återkommer domstolen i ett avslutande avsnitt.

Var E.S:s frånvaro från arbetet i december 2008 olovlig?

Bolaget har i denna del gjort gällande att E.S. varit olovligen frånvarande från arbetet genom att han reste utomlands den 9 december 2008 och över jul- och nyårshelgerna utan att han hade beviljats semester. Enligt bolaget var det särskilt allvarligt att hans utlandsresa ledde till att han inte var närvarande vid en kurs i s.k. heta arbeten som hölls den 18 december 2008.

E.S. har inför domstolen berättat bl.a. följande. Skanskas arbeten på Botniabanan skulle ligga nere under tiden den 13 december 2008 – den 11 januari 2009. Han ville resa bort redan i början av december och frågade arbetsledaren på Skanska om detta gick bra. När han hade fått jakande svar kontaktade han M.G. per telefon. M.G. hade ingen invändning mot ledigheten. Några dagar senare, när E.S. hade beställt resan, ringde han igen till M.G. för att be denne avboka hotellrummet för kursen i heta arbeten. M.G. sade då att E.S. skulle tala med B.B. om avbokningen. Innan E.S. reste utomlands ringde han B.B. om detta.

M.G. har uppgett följande. E.S. ringde i början av december och sade att han ville resa bort under jul- och nyårshelgerna. Några datum nämndes inte vid samtalet. M.G. svarade att det gick bra för hans del men att det var H.S. som fick bedöma om E.S. kunde ta semester de dagar det var frågan om. Efter detta samtal hörde M.G. inte något mer från E.S. förrän denne kom tillbaka från utlandsresan någon gång efter trettonhelgen.

Som framgår av det anförda är det av avgörande betydelse vad som förekom mellan E.S. och M.G. E.S:s uppgift om att det i själva verket var två olika samtal förefaller trovärdig. Av M.G:s egna uppgifter framgår att han inte hade något direkt invändning mot den begärda ledigheten, utan hänvisade till H.S. för besked. Det kan enligt domstolens mening inte uteslutas att E.S. vid samtalen uppfattade saken så att ledigheten var beviljad. Innan han reste hade han också talat med B.B., som visserligen dessförinnan inte kände till den planerade semestern men som inte heller han gjorde någon direkt invändning. Det kan alltså konstateras att E.S. förde ledigheten på tal med två av bolagets delägare och att det inte var fråga om att han bara uteblev från arbetet. Det är i sammanhanget också av betydelse att bolagets rutiner i semesterfrågor förefaller ha varit informella. En ytterligare omständighet av intresse är att E.S. hade en inbokad flygresa från Arlanda till Örnsköldsvik den 7 december som den 5 december 2008 ändrades till att gälla en resa den 7 januari 2009. E.S:s uppgift om att han själv aldrig bokade flygbiljetter kan inte lämnas utan avseende. Det betyder att det inte är uteslutet att biljetten ombokades genom bolagets försorg och att man på bolagets sida redan den 5 december 2008 var på det klara med att E.S. skulle vara frånvarande från arbetet i december.

Arbetsdomstolen kommer på grund av det anförda till slutsatsen att det inte har visats i målet att E.S:s frånvaro i samband med utlandsresan var olovlig.

Saklig grund för uppsägning?

Arbetsdomstolens överväganden i det föregående innebär att det endast är E.S:s agerande i samband med resan till Dominikanska republiken som är av betydelse för bedömningen av uppsägningsfrågan. Som domstolen redan framhållit är omständigheterna sammantagna sådana att E.S. förtjänar allvarlig kritik. Även om det inte är helt klarlagt vad som inträffade kan konstateras att han själv försatte sig i den situation som ledde till att han blev avvisad från flygningen, och han kontaktade därefter inte bolaget omedelbart i samband med att han avvisats. Hans handlande var allvarligt omdömeslöst. Vid bedömningen av uppsägningsfrågan bör dock beaktas att händelseförloppet som helhet framstår som en engångsföreteelse. Någon annan befogad kritik mot E.S. har inte förts fram i målet. Från SEKO:s sida har utan invändning från arbetsgivarparternas sida anförts att han är en duktig yrkesarbetare. Arbetsdomstolen har i sin praxis ofta haft anledning att hänvisa till ett uttalande i förarbetena till 1974 års anställningsskyddslag om att bedömningen inte så mycket bör inriktas på vad som har förekommit i det särskilda fallet utan i stället på de slutsatser om arbetstagarens lämplighet som kan dras av det inträffade. Uttalandet har enligt domstolens mening aktualitet i det föreliggande fallet. Även om E.S:s handlande var omdömeslöst bör den inträffade händelsen inte leda till att bolaget har rätt att skilja honom från anställningen.

Slutsatsen av det anförda är att det inte har förelegat saklig grund för uppsägningen av E.S.

Skadestånd m.m., rättegångskostnader

Att det inte har förelegat saklig grund för uppsägningen innebär att SEKO:s yrkande om ogiltigförklaring ska bifallas. I fråga om skadeståndet till E.S. gör domstolen följande överväganden. E.S:s beteende i samband med resan till Dominikanska republiken var som nämnts allvarligt omdömeslöst, och det har varit frågan om en situation där kraven på saklig grund för uppsägning nästan har varit uppfyllda. Det hade alltså inte fordrats mycket till för att Arbetsdomstolen skulle ha godtagit uppsägningen. Bolaget kan inte anses ha saknat fog för sin bedömning att det förelåg saklig grund för uppsägning. Arbetsdomstolen anser därför att bolaget inte bör åläggas att utge skadestånd till E.S. för uppsägningen.

Vid denna utgång i målet anser Arbetsdomstolen att vardera sidan ska svara för sina rättegångskostnader.

Domslut

1. Arbetsdomstolen förklarar att uppsägningen den 18 mars 2008 av E.S. är ogiltig.
2. Facket för Service och Kommunikation, SEKO:s yrkande om allmänt skadestånd avslås.

3. Vardera sidan ska svara för sina rättegångskostnader.

Ledamöter: Michaël Koch, Cecilia Tallkvist, Inga Jerkeman, Karl Olof Stenqvist, Inger Mattsson Kasserud, Ella Nii och Inger Efraimsson.
Enhälligt.

Sekreterare: Maria Vereide Dahlberg